

ΑΣΦΑΛΕΙΑ

κατά τη χρήση

KINHTOU

ΤΗΛΕΦΩΝΟΥ

Τα κινητά τηλέφωνα έχουν γίνει αναπόσπαστο κομμάτι της καθημερινότητας μας. Δεν υπάρχει γονιός που να μην ήρθε αντιμέτωπος, εκεί γύρω στο τέλος του δημοτικού σχολείου, με τις ασφυκτικές πιέσεις του παιδιού του να αποκτήσει ένα κινητό τηλέφωνο...

Για τα νέα παιδιά, όπως άλλωστε και για τους ενήλικες, η τεχνολογία έχει αλλάξει τον τρόπο που μαθαίνουν, επικοινωνούν, παίζουν και κοινωνικοποιούνται.

Το «έξυπνο» τηλέφωνο, με τις εκατοντάδες εφαρμογές που μας παρέχει, εκτός από το να

επικοινωνούμε μεταξύ μας, μας επιτρέπει να κάνουμε τις εργασίες μας από απόσταση, να διαβάζουμε βιβλία, να μοιραζόμαστε στιγμές, να παίζουμε παιχνίδια, να αποφεύγουμε την κυκλοφορία ακόμα και να παραμένουμε σε φόρμα!

Τα έξυπνα τηλέφωνα μπορούν να μας δώσουν την ευκαιρία ακόμα και να κρατάμε ασφαλή τα παιδιά μας. Μας παρέχουν τη δυνατότητα να τα εντοπίζουμε ανά πάσα ώρα και στιγμή ενώ μπορούμε μέσω αυτών, ακόμα και να γνωρίζουμε την ταχύτητα με την οποία π.χ οδηγεί το αυτοκίνητο ο έφηβος γιός μας...

Παρά το γεγονός ότι οι γονείς τείνουν να ανησυχούν για τον τρόπο που τα παιδιά τους χρησιμοποιούν το κινητό τηλέφωνο, η συντριπτική πλειοψηφία των νέων φαίνεται να το χρησιμοποιεί με υπευθυνότητα.

ΠΩΣ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΑ ΚΙΝΗΤΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ

Ο καλύτερος τρόπος για να μάθετε πώς τα παιδιά σας χρησιμοποιούν τα τηλέφωνά τους είναι να τα ρωτήσετε. Οι δημοφιλείς δραστηριότητες των παιδιών περιλαμβάνουν την κοινοποίηση φωτογραφιών και βίντεο, τα γραπτά μηνύματα, τα παιχνίδια και την ενασχόληση σε όλο και περισσότερα κοινωνικά δίκτυα που δεν περιορίζονται σε αυτά που ίσως έχετε ακούσει, όπως το Facebook και το twitter.

ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΤΗΛΕΦΩΝΟ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

Ενώ το ερώτημα χρήσης κινητού τηλεφώνου τίθεται συνήθως με βάση την ηλικία, το ζήτημα κανονικά θα έπρεπε να τίθεται με βάση τις δραστηριότητες ενός παιδιού εκτός «προστατευμένου» περιβάλλοντος.

**Στην
πραγματικότητα,
τα παιδιά που
χρειάζονται κινητό
τηλέφωνο είναι τα
παιδιά που μετακινούνται
πολύ χωρίς παρουσία
συνοδού ή τα παιδιά που
βρίσκονται πολλές ώρες
σε εξωσχολικές
δραστηριότητες.**

Σε αυτή την περίπτωση το κινητό είναι ένας άμεσος τρόπος πρόσβασης και επικοινωνίας όταν παραστεί η οποιαδήποτε έκτακτη ανάγκη.

Η ηλικία σαφώς παίζει ρόλο αλλά τα πάντα εξαρτώνται από το χαρακτήρα του παιδιού και τις συνθήκες. Υπάρχουν πολλά πράγματα τα οποία πρέπει να λάβουν υπόψη τους οι γονείς όταν αποφασίσουν να αγοράσουν στο παιδί τους ένα κινητό τηλέφωνο: Τον κατάλληλο χρόνο που θα το κάνουν, το σωστό είδος τηλεφώνου ανάλογα με το επίπεδο ωριμότητας του παιδιού και φυσικά τον οικογενειακό προυπολογισμό.

Κάποιοι γονείς επιλέγουν να δώσουν στο παιδί τους ένα τηλέφωνο σε μικρή ηλικία έτσι ώστε να μπορούν να έρθουν σε επαφή μαζί του ανά πάσα ώρα και στιγμή. Κάποιοι άλλοι περιμένουν το παιδί τους να μπει στην εφηβεία...

Στα μικρότερα παιδιά συνήθως προτιμάμε να δώσουμε ένα απλό τηλέφωνο χωρίς ιδιαίτερες εφαρμογές το οποίο χρησιμοποιούν μόνο για να μιλάμε μαζί τους. Οι έφηβοι δεν ικανοποιούνται με μια τέτοιου τύπου συσκευή και συνήθως ζητάνε smartphone.

Οι πάροχοι συνήθως διαθέτουν προγράμματα με τα οποία μπορούμε και ορίζουμε σαφή όρια χρήσης, όπως για παράδειγμα το ποιοι μπορούν να καλέσουν το παιδί μας αλλά και το ποιους μπορεί το ίδιο να καλέσει, ποιες εφαρμογές μπορούν να χρησιμοποιηθούν κ.α.

EINAI TO PAIDI SAS ETOIMO NA APOKTHSEI KINHTO THLEFONO;

Σκεφτείτε αν:

- Είναι ικανό να συνειδητοποιήσει ότι κάποιες δραστηριότητες στο κινητό τηλέφωνο χρεώνονται και θα πρέπει να μείνει εντός των χρηματικών ορίων που έχετε θέσει;
- Είναι ικανό να προσέχει τη συσκευή του; Να μην τη σπάσει, να μην του την κλέψουν κ.α;
- Είναι ικανό να βάλει όρια στο χρόνο ενασχόλησης με το κινητό τηλέφωνο και να μην παραμελεί τα μαθήματά του;
- Είναι πρόθυμο να σας μιλήσει για τις εφαρμογές που χρησιμοποιεί και να σας εξηγήσει τον τρόπο λειτουργίας τους;
- Είναι πρόθυμο να επικοινωνεί με ευγένεια και να επιδεικνύει διαδικτυακά την ίδια καλή συμπεριφορά που έχει στην καθημερινότητά του;
- Είναι ικανό να προστατεύει τα προσωπικά του δεδομένα και την ιδιωτικότητα του;
- Είναι έτοιμο να δεχτεί τις συνέπειες αν δεν ακολουθεί τους κανόνες χρήσης του κινητού τηλεφώνου που από την αρχή θέσατε;
- Έχει την ωριμότητα να μην επιδεικνύει τη συσκευή του, ώστε να μην αποτελεί στόχο επιτήδειων;

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΑΙΔΙ:

 Μοιράσου με προσοχή: Επικοινώνησε με τον ίδιο τρόπο που επικοινωνείς και στην καθημερινότητά σου: Με ευγένεια και σεβασμό. Από τη στιγμή που μοιράζεσαι κάτι (μήνυμα, φωτογραφία, βίνεο κ.α) είναι δύσκολο να το πάρεις πίσω. Φεύγει από το δικό σου έλεγχο και διαμορφώνει την ψηφιακή σου φήμη.

 Πρόσεχε τις εφαρμογές που χρησιμοποιείς προσωπικά δεδομένα: Δώσε προσοχή σε αυτά που σου ζητάει η κάθε εφαρμογή προκειμένου να την εγκαταστήσεις. Αν η εφαρμογή σου ζητάει προσωπικά δεδομένα σκέψου καλά αν πραγματικά τα χρειάζεται. Επέλεξε να μην την εγκαταστήσεις παρά να δώσεις προσωπικά σου στοιχεία κάπου που δε γνωρίζεις πως θα χρησιμοποιηθούν.

 Πρόσεχε να μην αποκαλύπτεις την τοποθεσία σου: Πολλές εφαρμογές αποκαλύπτουν την τοποθεσία σου ή σου δείχνουν που βρίσκονται οι φίλοι σου. Πριν ενεργοποιήσεις αυτήν την υπηρεσία σκέψου ποιος μπορεί να έχει πρόσβαση σε αυτήν την πληροφορία και αν πραγματικά επιθυμείς κάτι τέτοιο. Σιγουρέψου ότι μόνο οι στενοί σου φίλοι και η οικογένειά σου μπορούν να δουν αυτήν την πληροφορία.

 Τα τηλέφωνα είναι προσωπικά: Το να επιτρέπεις σε τρίτους να χρησιμοποιούν το κινητό σου τηλέφωνο όταν δεν είσαι κοντά είναι σα να τους δίνεις τους προσωπικούς σου κωδικούς στα κοινωνικά δίκτυα που χρησιμοποιείς. Να κλειδώνεις το τηλέφωνό σου όταν δεν το χρησιμοποιείς και οι κωδικοί πρόσβασης σου στα κοινωνικά δίκτυα να είναι ισχυροί.

 Μείνε ευγενικός: Ο διαδικτυακός εκφοβισμός μέσω κινητού τηλεφώνου κερδίζει διαρκώς έδαφος. Αν συμπεριφέρεσαι ευγενικά στους άλλους χρήστες τότε οι πιθανότητες να πέσεις θύμα διαδικτυακού εκφοβισμού μειώνονται. Το κλειδί είναι ο σεβασμός. Ζήτα πάντα την άδεια πριν κοινοποιήσεις φωτογραφίες που απεικονίζουν άλλους και κάνε σαφές στους φίλους σου τι είδους φωτογραφίες σου επιτρέπεις να δημοσιεύουν και τι όχι.

 Βάλε όρια: Η υπερβολική χρήση μπορεί να επηρεάσει τον ύπνο, την αυτοσυγκέντρωσή και τις σχολικές σου επιδόσεις. Χρειάζεσαι χρόνο και για άλλα πράγματα εκτός του κινητού σου αλλά κυρίως για φίλους στην πραγματική ζωή με τους οποίους μπορείς να μοιραστείς εμπειρίες και συναισθήματα.

 Να είσαι προσεκτικός: Ποτέ μη γράφεις μηνύματα ή μη μιλάς στο κινητό όταν κάνεις ποδήλατο ή άλλες δραστηριότητες που απαιτούν την ολοκληρωτική προσοχή σου.

ΒΟΗΘΩΝΤΑΣ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΝΑ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΥΝ ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΙΔΙΩΤΙΚΟΤΗΤΑ

1.

Κλείδωμα του τηλεφώνου:

Ένας από τους απλούστερους τρόπους προστασίας της ιδιωτικής ζωής και της ασφάλειας είναι η προστασία του κινητού τηλεφώνου με κωδικό πρόσβασης, είτε αυτός είναι αριθμητικός είτε κάποιο σχήμα είτε δακτυλικό αποτύπωμα, ώστε κανένας άλλος να μην μπορεί να το χρησιμοποιήσει. Εκτός από την προστασία των πληροφοριών στο τηλέφωνό, ο κωδικός πρόσβασης προστατεύει επίσης εσάς. Το κλείδωμα ενός τηλεφώνου εμποδίζει τους άλλους να χρησιμοποιήσουν τηλέφωνα των παιδιών για να τα μιμηθούν, ενδεχομένως να τα φοβίσουν ή να κάνουν «αστεία» σε άλλους με το όνομά τους ή για να δημοσιεύσουν εικόνες ή σχόλια που θα μπορούσαν να τα ενοχοποιήσουν. Πείτε τους ποτέ να μην μοιράζονται αυτόν τον κωδικό με κανέναν, ακόμα και με τους καλύτερους τους φίλους.

2.

Περιορισμός των ατόμων που έχουν πρόσβαση στην τοποθεσία:

Όλα τα σύγχρονα κινητά τηλέφωνα είναι εξοπλισμένα με τεχνολογία γεωγραφικού εντοπισμού που μπορεί να αποκαλύψει την τοποθεσία της συσκευής. Αυτή η λειτουργία μπορεί να βοηθήσει στην περίπτωση που οι γονείς θέλουν να ξέρουν που βρίσκεται το παιδί τους ή όταν κάποιος ψάχνει να βρει το κινητό τηλέφωνο που έχασε. Υπάρχουν όμως εφαρμογές που χρησιμοποιούν την τοποθεσία ή τη μοιράζονται με άλλους χρήστες ή εταιρείες. Είναι δυνατό να απενεργοποιήσετε τη γεωγραφική τοποθέτηση, είτε για ολόκληρο το τηλέφωνο είτε για συγκεκριμένες εφαρμογές. Εσείς και τα παιδιά σας μπορείτε να ελέγξετε τις εφαρμογές στα τηλέφωνά τους, για να δείτε ποιες εφαρμογές μοιράζονται την τοποθεσία. Εάν δεν είστε ικανοποιημένοι με κάποια από αυτές, μπορείτε να προσπαθήσετε να απενεργοποιήσετε τη λειτουργία τοποθεσίας της εφαρμογής ή απλά να διαγράψετε την εφαρμογή.

3.

Προσοχή με ποιούς επικοινωνούν:

Είτε είναι με κλήση, μήνυμα ή εφαρμογές κοινωνικής δικτύωσης, υπάρχουν πολύ τρόποι με τους οποίους το παιδί μπορεί να αλληλεπιδράσει με άτομα που γνωρίζει προσωπικά και σε κάποιες περιπτώσεις με άτομα που δεν έχει συναντήσει ποτέ. Αν κάποιος κακόβουλος χρήστης επικοινωνήσει με το παιδί, υπάρχουν τρόποι να τον αποκλείσετε μέσω του πάροχου κινητής τηλεφωνίας ή μέσω της εφαρμογής. Σιγουρεύτε ότι το παιδί γνωρίζει με ποιον είναι θεμιτό να αλληλεπιδρά κατά την πλοήγησή του στο διαδίκτυο και με ποιον όχι. Όσον αφορά στα πολύ μικρά παιδιά, είναι καλό να συντάξετε μια λίστα με τα άτομα που του επιτρέπετε να συνομιλεί.

4.

Να σκέφτονται πριν κοινοποιήσουν:

Είτε χρησιμοποιούν εφαρμογές κοινής χρήσης φωτογραφιών και βίντεο, είτε σχολιάζουν σε εφαρμογές κοινωνικών μέσων, τα παιδιά πρέπει να γνωρίζουν πως ό.τι κοινοποιούν μπορεί να μείνει στο διαδίκτυο για πάντα. Συζητήστε μαζί τους για το σεβασμό της αξιοπρέπειας και της ιδιωτικής ζωής της δικής τους και των άλλων. Πρέπει να μάθουν να ζητούν άδεια πριν κοινοποιήσουν εικόνες άλλων και να σκέφτονται πώς η οποιαδήποτε δική τους ανάρτηση μπορεί να επηρεάσει τη ζωή τρίτων.

5.

Κατανοήση των εφαρμογών:

Όταν κάνουν λήψη εφαρμογών, να εξετάζουν τις κριτικές και να δίνουν ιδιαίτερη προσοχή στα δικαιώματα που ζητούν. Είτε εσείς είτε τα παιδιά μπορούν να κάνουν αναζήτηση στο διαδίκτυο για να διαπιστώσουν εάν η εφαρμογή προέρχεται από αξιόπιστο προγραμματιστή και καλό είναι να μάθουν να κατεβάζουν εφαρμογές μόνο από επίσημες πηγές, όπως το Google Playή το Apple App Store. Ακόμα και σε αυτή την περίπτωση, χρειάζεται ιδιαίτερη προσοχή καθώς δεν είναι όλες οι εφαρμογές κατάλληλες για όλους τους χρήστες. Καθώς εγκαθιστούν μια εφαρμογή, μπορεί να ερωτηθούν αν η εφαρμογή μπορεί να έχει πρόσβαση στο ημερολόγιό, τη λίστα επαφών ή την τοποθεσία τους ή αν μπορεί να αναρτήσει εκ μέρους τους σε μια υπηρεσία κοινωνικής δικτύωσης. Σε πολλές περιπτώσεις, μπορούν να επιλέξουν να μην το κάνουν, αλλά με κάποιες εφαρμογές, η μόνη επιλογή είναι να συμφωνήσουν με όλα τα δικαιώματα ή να ακυρώσουν την εγκατάσταση. Εσείς και τα παιδιά σας μπορείτε να εξετάζετε περιοδικά τις εφαρμογές στα τηλέφωνά τους και να διαγράφετε οποιεσδήποτε δεν σας αρέσουν. Υπάρχουν επίσης φίλτρα γονικού ελέγχου που μπορούν να σας βοηθήσουν να διαχειριστείτε τη χρήση των εφαρμογών με περισσότερη ασφάλεια.

6.

Ισχυροί κωδικοί πρόσβασης παντού:

Ακόμα κι αν το τηλέφωνό είναι κλειδωμένο, βεβαιωθείτε ότι έχετε ισχυρούς κωδικούς πρόσβασης για εφαρμογές ή ιστότοπους που έχουν πρόσβαση σε προσωπικές πληροφορίες. Να χρησιμοποιούν ισχυρούς κωδικούς πρόσβασης που είναι εύκολο να θυμηθούν και δύσκολο να μαντέψουν (δηλαδή, να χρησιμοποιούν σύμβολα, κεφαλαία και μικρά γράμματα) και μην χρησιμοποιούν τον ίδιο κωδικό πρόσβασης για κάθε εφαρμογή, υπηρεσία ή ιστότοπο.

ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ ΛΗΨΗΣ ANDROID ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ

Εκείνο που καθιστά το Android κινητό, πηγή απόλαυσης για τα παιδιά στις ηλικίες μεταξύ 8-12 πρωτίστων, είναι οι εφαρμογές τουν. Για την ακρίβεια, οι χιλιάδες διαθέσιμες εφαρμογές μέσω google play, οι οποίες ποικίλουν από αμιγώς ψυχαγωγικές (games) ως εκπαιδευτικές αλλά και χρηστικές.

Τα παιδιά όμως είναι δυνατόν να έρθουν σε επαφή με περιεχόμενο που είναι ακατάλληλο για την ηλικία και τον ψυχισμό τους, αλλά και να προβούν σε μη εγκεκριμένες αγορές. Στην περίπτωση αυτή, θα πρέπει να προλάβουμε τις όποιες αρνητικές εξελίξεις, παίρνοντας τα κατάλληλα μέτρα.

Έχουμε τη δυνατότητα να ρυθμίσουμε φίλτρα, τα οποία θα ελέγχουν τον τύπο των φαρμογών που θα μπορεί να κατεβάσει η συσκευή:

- Ανοίγουμε την εφαρμογή Google Play Store
- Αγγίζουμε το εικονίδιο Μενού > Ρυθμίσεις > Γονικοί έλεγχοι
- Επιλέγουμε την κατηγορία «Για ανηλίκους»
- Εισάγουμε το PIN που έχουμε επιλέξει και μετά το ξαναγράφουμε για επιβεβαίωση
- Επιλέγουμε τα φίλτρα και πατάμε OK

Ως πρόσθετο μέτρο, μπορούμε να ρυθμίσουμε την προστασία με κωδικό πρόσβασης που διαθέτει η εφαρμογή Google Play Store, ώστε να αποφεύγουμε τυχαίες ή ανεπιθύμητες αγορές. Ο κωδικός πρόσβασής μας είναι ο ίδιος που χρησιμοποιούμε για να συνδεθούμε στο Gmail ή στο Google Play στον υπολογιστή.

Σε ορισμένες συσκευές, η προστασία με κωδικό πρόσβασης είναι ενεργοποιημένη από προεπιλογή. Εάν η προστασία με κωδικό πρόσβασης είναι απενεργοποιημένη, κάνουμε τα εξής:

- Ανοίγουμε την εφαρμογή Google Play Store
- Αγγίζουμε το εικονίδιο μενού Google Play Store > Ρυθμίσεις
- Αγγίζουμε την επιλογή Απαίτηση ελέγχου ταυτότητας για αγορές
- Επιλέγουμε μια ρύθμιση κωδικού πρόσβασης
- Πληκτρολογούμε τον κωδικό πρόσβασής μας

ΓΟΝΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

Υπάρχουν δύο βασικοί τύποι γονικού ελέγχου. Ο πρώτος είναι οι οικογενειακοί κανόνες ή οι οδηγίες που δημιουργείτε με τα παιδιά σας και ο δεύτερος είναι τα εργαλεία τεχνολογίας που παρέχονται από εταιρείες κινητής τηλεφωνίας, κατασκευαστές smartphone και προγραμματιστές εφαρμογών.

Παρακολούθηση και δωρέαν εφαρμογές φίλτραρίσματος στο λειτουργικό adroid είναι διαθέσιμες μέσω google play store, αλλά μην αφήσετε να σας δώσουν μια ψεύτικη αίσθηση ασφάλειας.

Η θέσπιση κανόνων και η συζήτηση με τα παιδιά σας σχετικά με την κατάλληλη χρήση είναι το βασικό βήμα για την ασφάλειά τους. Ανάλογα με τη συσκευή, εάν κάνετε τον εαυτό σας διαχειριστή του τηλεφώνου του παιδιού και θέσετε τις ρυθμίσεις πίσω από έναν κωδικό πρόσβασης, μπορείτε να αποκλείσετε συνολικά την περιήγηση στο Web και άλλες λειτουργίες και να αποφασίσετε αν μπορεί να κάνει λήψη εφαρμογών.

Η χρήση εφαρμογών φίλτραρίσματος ή διαχείρισης χρόνου μπορεί να είναι πραγματικά χρήσιμη για ορισμένα παιδιά. Υπάρχουν επίσης εργαλεία γονικού ελέγχου που επιτρέπουν στους γονείς να γνωρίζουν ποια είναι τα παιδιά που στέλνουν μηνύματα κειμένου, ποιες τοποθεσίες επισκέπτονται και ποιες εφαρμογές χρησιμοποιούν, καθώς και εργαλεία που επιτρέπουν να εντοπίστε το παιδί όταν δεν είναι σπίτι.

Υπάρχουν λοιπόν πολλοί τρόποι για να εφαρμοστεί ο γονικός έλεγχος στο κινητό του παιδιού.

Μια επιλογή είναι το parental control της ESET (<http://bit.ly/2h4pMWf>), το Kaspersky SafeKids (<http://bit.ly/2wYet8d>), η Norton Family parental control (<http://bit.ly/2x3wm4T>) και άλλες που μπορεί κανείς να βρεί και να κατεβάσει δωρεάν ή επι πληρωμή από το google play store.

ΠΟΥ ΜΠΟΡΩ ΝΑ ΑΝΑΖΗΤΗΣΩ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

<http://www.cyberkid.gov.gr/>

<http://www.safekids.gr/>

<http://bit.ly/2wHZTBu>

<http://bit.ly/2vq3jZU>

<http://bit.ly/2vDC0aZ>

<http://bit.ly/2vqFilq>

Την αποκλειστική ευθύνη της παρούσας έκδοσης φέρει ο συγγραφέας της.
Η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν φέρει καμία ευθύνη για οποιαδήποτε χρήση των περιεχομένων σ' αυτήν
πληροφοριών.

Δράση Ενημέρωσης και Επαγρύπνησης
Ελληνικού Κέντρου Ασφαλούς Διαδικτύου

Γραμμή Βοηθείας 210 6007686 για υποστήριξη και συμβουλές
για θέματα που σχετίζονται με τη χρήση του Διαδικτύου, του
κινητού τηλεφώνου και των ηλεκτρονικών παιχνιδιών

Ανοικτή Γραμμή Καταγγελιών
για το παράνομο περιεχόμενο στο Διαδίκτυο

Co-financed by the European Union
Connecting Europe Facility